

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ПЕТКО ИВАНОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 19207/04)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

26 март 2009 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

26/06/2009

Това решение може да претърпи редакционни промени.

По делото Петко Иванов срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като камера в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,

Райт Марусте (Rait Maruste),

Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),

Ренате Йегер (Renate Jaeger),

Марк Вилигир (Mark Villiger),

Миряна Лазарова Трайковска (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Стивън Филипс (Stephen Phillips), *заместник-секретар на Отделението*,

след обсъждане в закрито заседание на 3 март 2009 г.,

се произнесе със следното съдебно решение, постановено на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба № 19207/04 срещу Република България, подадена на 12 май 2004 г. пред Съда на основание чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „Конвенцията“) от българския гражданин г-н Петко Денчев Иванов („жалбоподателят“).

2. Жалбоподателят се представлява от адвокат С. Спиридонова, практикуваща в Ловеч. Българското правителство („Правителството“) се представлява от своя агент – г-жа С. Атанасова от Министерството на правосъдието.

3. На 21 януари 2008 г. председателят на Пето отделение решава да съобщи на Правителството оплакването относно продължителността на гражданското производство относно уволнение. В съответствие с член 29 § 1 от Конвенцията е решено също така жалбата да се разгледа по същество едновременно с разглеждането на нейната допустимост.

ФАКТИТЕ**I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО СЛУЧАЯ**

4. Жалбоподателят е роден през 1942 г. и живее в Славяни.

5. По времето на събитията той е експерт в местната поземлена комисия в Ловеч. На 3 декември 1993 г. е уволнен с мотива, че не притежава необходимите умения за заемане на длъжността.

А. Иск за обезщетение за вреди

6. На 10 януари 1994 г. жалбоподателят получава обратно трудовата си книжка. Като счита, че същата не му е върната навреме след прекратяване на договора му и че липсват подпис и печат на работодателя, заинтересованото лице завежда иск за обезщетение за вреди на 2 март 1994 г. срещу Община Ловеч и Министерството на земеделието и горите. Това производство завършва с окончателно решение от 6 ноември 1996 г. на окръжния съд, който приема, че работодателят е Министерството на земеделието и горите и го осъжда да заплати обезщетение за вреди. Решението е изпълнено на 18 юни 1998 г.

7. Също така през 1996 и 2003 г. жалбоподателят иска от прокуратурата да бъде образувано наказателно производство срещу служители на общината в Ловеч за неизпълнение на законоустановени служебни задължения. На 15 май 2006 г. апелативният прокурор прекратява производството поради изтичане на давностния срок.

Б. Иск за отмяна на уволнение

8. На 27 май 1994 г. жалбоподателят завежда иск срещу Министерството на земеделието и горите пред Ловешкия районен съд за отмяна на уволнението и обезщетение.

9. На 15 септември 1994 г. се провежда съдебно заседание. След възражение от страна на Министерството към съда за подсъдност, последният прекратява производството и същия ден изпраща делото на Софийски районен съд. Жалбоподателят обжалва това решение. С решение от 30 март 1995 г. Върховният касационен съд потвърждава определението от 15 септември 1994 г. и връща делото на Софийски районен съд за решаване по същество.

10. По искане на Софийски районен съд на 8 февруари 1996 г. са изслушани двама свидетели пред районния съд в Ловеч.

11. На заседанието на 5 март 1996 г. жалбоподателят посочва, че е поискал от прокуратурата да образува наказателно производство срещу въпросните свидетели за лъжесвидетелстване. Софийски районен съд постановява спиране на производството в изчакване на изхода от наказателното производство.

12. Що се отнася до него, извършени са следствени действия и седмина прокурори се произнасят по въпроса за образуването на наказателното производство. На 5 февруари 1999 г. започва разследване и двамата свидетели са подведени под отговорност. След това делото е върнато за извършване на допълнителни следствени действия.

13. На 25 март 1999 г. Софийски районен съд иска информация от районния съд в Ловеч за развитието на наказателното производство. С писмо от 1 април 1999 г. районният прокурор в Ловеч отговаря, че предварителното производство за лъжесвидетелстване е в ход. На 1 ноември 1999 г. районната прокуратура прекратява производството. Това постановление е потвърдено от окръжната прокуратура на 28

декември 1999 г. и след това от Ловешкия окръжен съд на 13 януари 2000 г.

14. На 14 декември 2000 г. жалбоподателят иска от Софийски районен съд да възобнови гражданското производство относно уволнението му. На 13 март 2001 г. съдът възобновява производството и провежда заседание. Страните представят доказателства и делото остава за решаване. С решение от 7 юни 2001 г. районният съд отменя уволнението и връща жалбоподателя на старата му длъжност. Искането му за обезщетение е отхвърлено с мотива, че не е установил твърдените имуществени вреди.

15. Двете страни обжалват. Софийски градски съд провежда две заседания – на 22 февруари и на 26 юни 2002 г.

16. С решение от 24 юли 2002 г. той отменя решението на първата инстанция относно обезщетението и присъжда на жалбоподателя сума, съответстваща на шестмесечното му брутно възнаграждение. Потвърждава решението в останалата му част.

17. Жалбоподателят подава касационна жалба. С решение от 10 януари 2004 г. Върховният касационен съд отхвърля жалбата.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ПРАВО

18. Съгласно член 182, алинея 1, буква „д“ от Гражданския процесуален кодекс, приложим по времето на събитията, когато граждански съд разглежда гражданско дело, той трябва да спре производството, ако констатира, че са налице престъпни обстоятелства, от установяването на които зависи изходът на гражданското производство. Съгласно член 183, алинея 1 спряното гражданско производство се възобновява служебно от съда или по искане на страните щом отпаднат основанията за спирането му.

ПРАВОТО

I. ОТНОСНО ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

19. Жалбоподателят твърди, че продължителността на производството за отмяна на уволнението му е в нарушение на изискването за „разумен срок“, предвидено в член 6 § 1 от Конвенцията, който гласи следното:

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения (...) има право на (...) гледане на неговото дело в разумен срок, от (...) съд (...)”

20. Правителството оспорва тази теза. То счита, че продължителността на производството е била оправдана от факта, че то е било спряно в очакване на изхода от наказателното производство,

образувано от жалбоподателя. Правителството също така счита, че последният е демонстрирал умело процесуално поведение.

А. Допустимост

21. Съдът констатира, че това оплакване не е явно необосновано по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва, от друга страна, че то не е недопустимо на друго основание и следва да се обяви за допустимо.

Б. По същество

22. Съдът констатира, че периодът, който трябва да бъде разгледан, е започнал на 27 май 1994 г. и е завършил на 10 януари 2004 г. Той е продължил следователно около девет години и седем месеца за три съдебни инстанции.

23. Съдът припомня, че разумният характер на продължителността на производството се преценява съобразно обстоятелствата по случая и с оглед критериите, установени в практика на Съда, а именно: сложността на делото, поведението на жалбоподателя и това на компетентните власти, както и правния интерес на жалбоподателя в спора (вж., наред с много други източници, *Фридлиндър срещу Франция (Frydlender c. France)* [ГК], № 30979/96, § 43, ЕСПЧ 2000-VII). Освен това по отношение на трудовоправни спорове се изисква особено усърдие (*Руотоло срещу Италия (Ruotolo c. Italie)*, 27 февруари 1992 г., § 39, серия А № 230-D).

24. В дадения случай делото е относно искане за отмяна на уволнение и искане за обезщетение. Следователно правният интерес на жалбоподателя е подчертано важен.

25. По мнение на Съда делото не е представлявало особена сложност.

26. Що се отнася до поведението на жалбоподателя, изглежда, че той е използвал различни средства. Поискал е например образуване на наказателно производство срещу свидетелите, което обективно е допринесло за удължаване на производството. Съдът припомня в тази връзка, че жалбоподателят не следва да бъде обвиняван, че е използвал различните процесуални възможности, предоставени му от вътрешното право. При все това поведението на даден жалбоподател представлява обективен фактор, за който не може да бъде държана отговорна ответната държава и който се взима предвид при преценката дали е бил надвишен разумният срок (*Вайзингер срещу Австрия (Wiesinger c. Autriche)*, 30 октомври 1991 г., § 57, серия А № 213). В допълнение Съдът отбелязва, че жалбоподателят се е забавил с искането си за възобновяване на гражданското производство, след като наказателното такова е приключило, което още повече е допринесло за удължаване на производството.

27. Относно поведението на властите Съдът отбелязва, че производството е било спряно в очакване на изхода от наказателното

производство срещу двамата свидетели. Като приема, че това отлагане е оправдано, Съдът счита за уместно да се провери дали евентуални забавяния в наказателното производство са могли да станат причина за удължаване на гражданското производство (*Джангозов срещу България*, № 45950/99, § 38, 8 юли 2004 г.). Съдът отбелязва в тази връзка, че наказателното производство е продължило около три години и десет месеца и е останало единствено на етапа на предварителното производство, след което е прекратено. Съдът обаче не констатира никаква особена сложност в наказателното дело. При тези обстоятелства общата продължителност на последното изглежда прекомерна и разкрива липса на експедитивност от страна на властите, довела до неоправдано удължаване на спорното гражданско производство.

28. Освен това, по отношение на гражданското производство, Съдът отбелязва един период от около десет месеца, в който липса активност – между 30 март 1995 г., датата, на която Върховният касационен съд потвърждава компетентността на Софийски районен съд, и 8 февруари 1996 г., датата, на която Ловешкия районен съд изслушва свидетелите по искане на Софийски районен съд.

29. В заключение, предвид документите, с които разполага, и правния интерес на жалбоподателя в спора, Съдът намира, че продължителността на производството в конкретния случай не отговаря на изискването за „разумен срок“.

30. Следователно е налице нарушение на член 6 § 1.

II. ОТНОСНО ДРУГИТЕ ТВЪРДЕНИ НАРУШЕНИЯ

31. Жалбоподателят се оплаква по член 3, като твърди, че е бил подложен на унизително отношение поради факта, че трудовата му книжка въобще не била заверена. Той се оплаква също, че прокуратурата е отказала да образува наказателно производство срещу съответните служители от общината. Заинтересованото лице също така твърди, позовавайки се на член 6, че към момента на изпълнение на съдебното решение, постановено в производството по иска за обезщетение за вреди, присъдената сума е била загубила стойността си. Накрая въз основа на същата разпоредба той поддържа, че изходът от производството относно иска му за отмяна на уволнението му е бил несправедлив.

32. Относно тази част на жалбата, предвид всички доказателства, с които разполага, и доколкото е компетентен в областта на направените твърдения, Съдът не открива никаква проява на нарушаване на правата и свободите, гарантирани от Конвенцията или Протоколите към нея. Следователно тези оплаквания са явно необосновани и трябва да бъдат отхвърлени на основание член 35 §§ 3 и 4 от Конвенцията.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

33. Съгласно чл.41 от Конвенцията:

„Ако Съдът установи нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

34. Жалбоподателят претендира равностойността на около 58 400 евро (EUR) за неполучени заплати, като и месечни вноски в размер на 200 лева (BGN) (100 EUR) за добавка към пенсионното му осигуряване. За неимуществени вреди той претендира 12 000 BGN (6 100 EUR) поради продължителността на производството относно уволнението му и 45 000 BGN (23 000 EUR) за загубата на работата му.

35. Правителството оспорва тези претенции.

36. Съдът отбелязва, че претенциите на жалбоподателя относно понесените имуществени и неимуществени вреди във връзка с уволнението му са свързани с оплакванията, обявени за недопустими, и ги отхвърля.

37. От друга страна, той счита, че удължаването на производството относно уволнението му отвъд „разумния срок” е причинило на жалбоподателя неимуществена вреда, която оправдава присъждането на обезщетение. Като има предвид обстоятелствата по случая и поведението на жалбоподателя (вж. параграф 26 по-горе и *С. Х. К. срещу България*, № 37355/97, § 46, 23 октомври 2003 г.), произнасяйки се по справедливост, Съдът присъжда на жалбоподателя 1 600 EUR на това основание.

B. Разноски

38. Жалбоподателят иска също така 2 046 BGN (1 045 EUR) за разноски, направени пред вътрешните съдилища, и представя разходооправдателни документи в подкрепа на искането си. Той претендира освен това и 4 041 BGN (2 065 EUR) за разноски, направени пред Съда. Представя разходооправдателни документи за адвокатските хонорари, както и за пощенски, транспортни и преводачески разходи.

39. Правителството оспорва тези претенции.

40. Съгласно практиката на Съда всеки жалбоподател има право на възстановяване на разноските само доколкото е доказал, че те са действително и по необходимост направени и са в разумен размер. Относно искането за разноски, направени в рамките на националното производство, Съдът счита, че продължителността му не е причинила за жалбоподателя допълнителни разходи извън тези, които обикновено се правят в подобни производства. Следователно тази част на иска трябва да се отхвърли. В допълнение, предвид доказателствата, с които разполага, и горепосочените критерии, Съдът намира за разумно да

присъди на жалбоподателя сумата от 600 EUR за производството пред Съда.

С. Лихва за забава

41. Съдът счита за уместно лихвата за забава да се основава на лихвения процент по пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка, към който следва да се добавят три процентни пункта.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима по отношение на оплакването от продължителността на производството относно уволнението на жалбоподателя и за недопустима в останалата ѝ част;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;
3. *Постановява*
 - а) ответната държава да заплати на жалбоподателя в рамките на три месеца от датата, на която решението влезе в сила в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, които да бъдат обвърнати в български лева по курса, приложим към датата на плащането им:
 - i. 1 600 EUR (хиляда и шестстотин евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени, за неимуществени вреди;
 - ii. 600 EUR (шестстотин евро) плюс всички данъци, които могат да бъдат наложени на жалбоподателя, за разноски;
 - б) от датата на изтичане на гореспоменатия срок до изплащането се дължи проста лихва върху горепосочената сума в размер, равен на ставката на пределното кредитно улеснение на Европейската централна банка по време на просрочения период, плюс три процентни пункта;
4. *Отхвърля* останалата част от претенцията за справедливо обезщетение.

Изготвено на френски език и съобщено писмено на 26 март 2009 г. съгласно член 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Стивън Филипс
Заместник съдебен секретар

Пеер Лоренцен
Председател